

Τα Μ.Μ.Ε., ο καταναλωτισμός και η κοινή λογική

Πολιτισμός / Δοκίμια

Δρ. Γεώργιος Ν. Κόϊος, Ιατρός-Ενδοκρινολόγος

(Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=385778>)

Μεγάλο πρόβλημα στην εποχή μας, που άρχισε την δεκαετία του 1960, είναι η διαρκώς αυξανόμενη επίδραση των ΜΜΕ (Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης }. Η αμεσότητα της εικόνας, η επιλεγμένη πληροφορία που βομβαρδίζει στην κυριολεξία τον εγκέφαλο, δίνει την δυνατότητα να δημιουργούν επιθυμητές καταστάσεις, πολλές φορές ανεκπλήρωτες, που αλλοιώνουν τον χαρακτήρα και την ευθυκρισία και καταστέλλουν την κοινή λογική, γεγονός που οδηγεί στην απώλεια του μέτρου. Η επίδραση των ΜΜΕ είναι πλέον γενικευμένη, για την ακρίβεια παγκοσμιοποιημένη, και η δύναμή τους αποτελεί όπλο στην άσκηση γεωπολιτικής.

Ένα πολύ χαρακτηριστικό, επικίνδυνο και παγκόσμιο σύμπτωμα της επίδρασης αυτής είναι ο υπερ-καταναλωτισμός. Ο κόσμος, επηρεαζόμενος από το συνεχή βομβαρδισμό των διαφημίσεων, έχει χάσει το μέτρο της ανάγκης. Την ανάγκη αντικατέστησε η συνεχής αλλαγή, η επίδειξη και κατανάλωση πραγμάτων που εν

πολλοί δεν είναι απαραίτητα. Σε πολύ κόσμο ξυπνούν και τρέφουν ένα ε γ ώ με διάθεση επίδειξης δύναμης, πλούτου, εξουσίας, και γενικά σπατάλης με αλαζονικό τρόπο, που προκαλεί το κοινό αίσθημα ή προκαλεί την εκδήλωση αντίστοιχων επιθυμιών και σε άλλα άτομα, τα οποία προσπαθούν να τις ικανοποιήσουν με κάθε τρόπο, αδιαφορώντας για το είδος και το ποιόν των μέσων αν που θα χρησιμοποιήσουν για να τα αποκτήσουν.

Η παραβατικότητα, η διαφθορά και η ηθική κατάπτωση είναι συνήθεις εκδηλώσεις σε αυτού του είδους τις συμπεριφορές και το εύρος και βεληνεκές τους διευρύνεται συνεχώς και σε διεθνές επίπεδο που υποβοηθείται και από την παγκοσμιοποίηση. Με την πάροδο του χρόνου υιοθετήθηκε και ως μέσον πολιτικής και για την ανέλιξη επικίνδυνων ατόμων σε υπεύθυνες θέσεις. Συχνά γινόμαστε μάρτυρες ποικιλόμορφων σκανδάλων που είναι αποτέλεσμα τέτοιων συμπεριφορών, αλλά διαφεύγουν οι κίνδυνοι για τον λαό όταν άνθρωποι με τέτοιες προδιαγραφές ευρίσκονται σε κυβερνητικές ή άλλες θέσεις που ρυθμίζουν την ζωή των πολιτών μιας χώρας. Οι επιπτώσεις, όμως, είναι ακόμα περισσότερο οδυνηρές όταν τα φαινόμενα αυτά υπάρχουν σε χώρες που διαθέτουν οικονομική, πολιτική και στρατιωτική ισχύ σε παγκόσμια κλίμακα και σε καθημερινή βάση ζούμε τα αποτελέσματα : πολεμικές συγκρούσεις, καταστροφές, ξεριζωμοί, κύματα δυστυχημένων ανθρώπων (προσφύγων), ανασφάλεια, δυστυχία, θάνατοι και όλα όσα βιώνουμε σε καθημερινή βάση.

Και όλα αυτά γιατί έχει χαθεί η απλή, η κοινή λογική.

Είναι αξιοσημείωτο και σημαντικό ότι στην εποχή μας υπάρχει μεγάλη έλλειψη ικανών ηγετών που να διαθέτουν κοινό νουν, αίσθηση μέτρου, ειλικρίνεια, και εντιμότητα, ώστε να εμπνέουν. Τα αποτελέσματα τα ζούμε σε εικοσιτετράωρη βάση. Συνήθως υπάρχει τάση να επιδεικνύονται από τους υποψήφιους ηγέτες ευφυία, διάφορες διοικητικές κανότητες, καλές διαθέσεις, ευσυνειδησία,

εργατικότητα, σεβασμό του λαού, ώστε να παραπλανάται ο κόσμος και να πέφτει θύμα υποσχέσεων. Αλλά ο καημένος ο κόσμος, καθώς είναι ήδη θύμα της καθημερινότητας και μιας εικονικής πραγματικότητας, έχει χάσει και αυτός την κοινή λογική και την ευθυκρισία του. Έχει επιθυμίες και φτιαχτές ανάγκες που του υπόσχονται ότι θα του ικανοποιήσουν, και προσανατολίζεται σε αυτούς που πλειοδοτούν. Ο μεγαλύτερος κίνδυνος είναι ότι προσδιορίζουνε χαρακτήρες που πολλοί θέλουν να τους μοιάσουνε. Η υποκρισία, η αδιαφορία, ο ευτελισμός του προσώπου του ανθρώπου, η θεοποίηση της δύναμης και της απόλαυσης σε ατομικό επίπεδο, οδηγούν σε αφανισμό του πολιτισμού που το κέντρο πάντοτε υπήρξε ο άνθρωπος - πρόσωπο.

Η τέχνη, η παιδεία, η μουσική, η καλλιέργεια έχουν προσανατολισθεί προς τον ευδαιμονισμό, τον πανηδονισμό, την ικανοποίηση των παθών. Οι διακηρύξεις για ισότητα, ελευθερία, δικαιοσύνη, δημοκρατία, σεβασμό του ατόμου, χρησιμοποιούνται υποκριτικά για να δελεάσουν τον κόσμο να τους δώσει την δύναμη, την εξουσία για να επιβάλλουν στην συνέχεια αυτό που έχουν στο μυαλό τους και που κρύβουν προσεκτικά καθώς ο κόσμος θα αντιλαμβανόταν την επικινδυνότητά τους.

Είναι παράξενο και αξιοπρόσεκτο το γεγονός ότι ο προβληματισμός, η σκέψη και η κριτική ικανότητα των ανθρώπων συνεχώς περιορίζεται με αποτέλεσμα την άμβλυση της διάκρισης. Τα συνθήματα και οι υποσχέσεις για την ικανοποίηση των επιθυμιών του, που προβάλλονται ως προβλήματα, του προκαλούν σύγχυση και αδυναμία να κάνει μια απλή σκέψη.

Μπορούν να του προσφέρουν όσα του υπόσχονται; Του είναι απαραίτητα όλα αυτά που επιθυμεί; Τι επιπτώσεις θα υπάρξουν από την επιλογή του;

Δυστυχώς δεν την κάνει. Αδυνατεί να επιλέξει το ορθό. Υπάρχει ενίοτε πιθανότητα να επιλέξει από δύο δεινά το μικρότερο.

Πού μας κατάντησαν οι επιλογές μας, στις οποίες μάλιστα φορέσαμε και τον μανδύα του «προοδευτισμού», του «μοντερνισμού», της «νεωτερικότητας» ή μάλλον της «μετανεωτερικότητας», της «απελευθέρωσης» από τις απαρχαιωμένες αντιλήψεις.

Ευτελήσθηκαν οι διαχρονικές αξίες. Έχει γίνει κακοποίηση της γλώσσας σε βαθμό ώστε έχουμε χάσει αίσθηση των εννοιών των λέξεων. Το λεξιλόγιο της νέας γενιάς είναι περιορισμένο και η έκφραση των σκέψεών τους καταλήγει σε γνωστές χυδαίες εκφράσεις. Η αδυναμία εξωτερίκευσης με λόγο του προβληματισμού τους οδηγεί στην έκφραση οργής, μίσους και καταστροφής. Η κλασική ελληνική παιδεία,

η οποία προκαλεί τον θαυμασμό του πολιτισμένου κόσμου με τις διαχρονικές αξίες που καλλιεργεί, εξοστρακίστηκε από τα σχολεία. Το μέτρο του καλού, η αριστεία θεωρούνται ρετινιά. Στη θέση της αναβάθμισης του ήθους και την εκδήλωση ταπεινού φρονήματος προτιμάται ένα είδος ισοπέδωσης όχι ισότητας, όπως θέλουν να την ονοματίζουν. Κάθε άνθρωπος είναι μοναδική προσωπικότητα και έχει τα προσωπικά του χαρίσματα που θα αποτελέσουν το συμπλήρωμα των χαρισμάτων των συνανθρώπων του. Καθένας αποτελεί μοναδικό κρίκο στον ιστό της κοινωνίας που θα αποτελέσουν. Την ισότητα την βιώνουν μέσα τους, όσες διαφορές και να υπάρχουν στην προσωπική τους υπόσταση. Είναι εκ του πονηρού η υποβολή σκέψεων για κοινωνικές διαφορές και ανισότητες. Είναι ανθρώπινες επινοήσεις για να συγκρούονται οι άνθρωποι μεταξύ τους και να υπηρετούν σκοπούς ανθρώπων που εύχονται την ύπαρξη διαφορών και να χρησιμοποιούνται ως μέσα για να επιβάλλουν αυτά που επιδιώκουν.

Μεγάλο εμπόδιο στις επιδιώξεις αυτές ήταν πάντα η Ορθόδοξη πίστη μας. Η Ορθόδοξη πίστη είναι που ευαγγελίζεται την πραγματική έννοια της ισότητας. Ο Μέγας Απόστολος Παύλος στην προς Γαλάτας επιστολή (γ'23 - δ'5) αναφωνεί : *Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.* Η ισότητα είναι ελεύθερη έκφραση της εν Χριστῷ αγάπης προς το πρόσωπο κάθε ανθρώπου που αποκτά σχέση αδελφού εν Χριστῷ.

Αλλά λοιδωρείται η πίστη, διώκεται ο Χριστός από τα σχολεία, να μην εμφανίζεται ο Σταυρός γιατί προκαλεί, να εξορισθεί ο Χριστός από τις καρδιές και να μείνουν κενές. Μα τις άδειες καρδιές τις γεμίζει ο διάβολος, καθώς και η παρουσία του Σταυρού, που αποτελεί το κατεξοχήν όπλο εναντίον του, διώκεται.

Ποιο είναι το αποτέλεσμα; Υπόσχονται χαρά, ευτυχία, αφθονία, καλοπέραση και άλλες επαγγελίες, ο λαός μας θεωρείται από τους δυστυχέστερους της Ευρώπης. Και την δυστυχία αυτή την αισθάνονται εντονότερη οι Έλληνες γιατί στον κόσμο οι υποσχέσεις, τα ΜΜΕ, οι διαφημίσεις δημιούργησαν μέσα στον Έλληνα τον τύπο της υπερκατανάλωσης και απόλαυσης χωρίς περιορισμό, χωρίς μέτρο, χωρίς ηθικό φραγμό. Και διαψεύσθηκαν οι προσδοκίες τους και αισθάνονται προδομένοι και δυστυχισμένοι καθώς μπήκαμε σε μνημόνια και περικοπές.

Είχαμε χάσει στην πλειονότητα τον κοινό νου και χάθηκε το μέτρο και οι αρχές όπου στηρίζεται το οικοδόμημα μιας υγιούς κοινωνίας.

Αλλά δυστυχισμένοι είναι και οι λαοί που έχουν ισχυρές οικονομίες και ευμάρεια. Η δυνατότητα που τους δίνει η οικονομική ισχύ να έχουν πρόσβαση στην ικανοποίηση των επιθυμιών τους, τους δημιουργεί απληστία. Η απληστία τους συνεχώς αυξάνει σε ένταση και τους δημιουργεί αίσθημα ένδειας, αίσθημα κενού. Αυτό οδηγεί στην αναζήτηση τεχνητής ευδαιμονίας, τεχνητού παραδείσου. Δεν είναι τυχαία η αυξημένη χρήση ναρκωτικών, η εγκληματικότητα, και γενικά μια ζωή χωρίς ουσία. Ο αλκοολισμός και οι αυτοκτονίες είναι κοινωνικό πρόβλημα και στις Σκανδιναβικές χώρες, που φημίζονται για το κράτος προνοίας και το ψηλό βιοτικό επίπεδο.

Αν η αφθονία, η υπερκατανάλωση, η ικανοποίηση κάθε επιθυμίας, η απομάκρυνση κάθε ηθικού φραγμού, και η κατάργηση του μέτρου, της κοινής λογικής συμπεριφοράς πρόσφεραν την επιζητούμενη ευτυχία, τότε δεν θα έπρεπε να υπάρχουν όλα τα προβλήματα που ταλαιπωρούν την ανθρωπότητα, τα οποία συνεχώς αυξάνουν σε ένταση και καταστροφές.

Αν μελετήσει κάποιος την ζωή των λεγομένων κροίσων θα διαπιστώσει ότι ουσιαστικά είναι δυστυχισμένες υπάρξεις. Απολαμβάνουν την δύναμη του χρήματος κυρίως με την άσκηση εξουσίας, με κάθε μορφής επίδειξη προς εντυπωσιασμό, ανταγωνιστικά προς ομοίους τους και παραμένουν ανικανοποίητοι και δυστυχισμένοι μέσα στην κάθε μορφή πλεονεξίας.

Αλλού βρίσκεται η μακαριότητα και η πληρότητα της ζωής. Εδρεύει στις καρδιές που έχουν γεμίσει με την Χάρι του Δημιουργού. Οι καρδιές αυτές διαθέτουν μυστικό, αδαπάνητο πλούτο, που δεν μπορεί κανείς να τον αφαιρέσει με

κανένα τρόπο. Ο πλούτος αυτός προσφέρει πρωτόγνωρες εμπειρίες, για τις οποίες οι πλούσιοι, με τα μέτρα που τους θεωρεί ο κόσμος, θα έδιναν όλα τους τα αγαθά για να απολαύσουν λίγα λεπτά πληρότητας ζωής, από αυτήν που βιώνουν μέσα στην φαινομενική «ανέχεια» τους οι άνθρωποι που αρνούνται να διώξουν τον Χριστό από την καρδιά τους.

Ούτε οι δυσκολίες, ούτε οι αρρώστιες, ούτε οι πόνοι, ούτε οι στερήσεις, ούτε οι βασανισμοί, ούτε οποιαδήποτε δυσάρεστη κατά τον κόσμο κατάσταση, μηδέ του θανάτου εξαιρουμένου, μπορούν να αφαιρέσουν τον πολύτιμο θησαυρό από την ύπαρξή τους.

Απλοί, αθέατοι, με κοινή λογική πάντα, , ταπεινοί, εύχονται για αυτούς που τους καταριούνται, γίνονται φτωχοί για να πλουτίσουν άλλοι,, υποφέρουν οι ίδιοι για να αναπαύουν άλλους, υβρίζονται για να δοξάζονται άλλοι και όλα όσα αναφέρει ο Απόστολος Παύλος. Για τον εαυτό τους κρατάνε βαθειά στην καρδιά τους, Αυτόν που είναι « Ο θησαυρός των αγαθών και τα πάντα πληρών».

MISSING_ARG_ACCESS_TOKEN